

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 6 kron, za Ameriko pa 8 kron; za drugo inozemstvo se računi naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 8 v.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuju, gledališko poslopje štev. 3.

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastonj, ali rokopise se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torek zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inseratov) je za celo stran K 80— za 1/2 strani K 40— za 1/4 strani K 20— za 1/8 strani K 10— za 1/16 strani K 5— za 1/32 strani K 2-50 za 1/64 strani K 1.— Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 41.

V Ptuju v nedeljo dne 15. novembra 1914.

XV. letnik.

Svetovna vojska.

Na Srbskem smo dosegli odločilne zmage. Več kot 120.000 Srbov beži pred našimi vojaki. Vojna s Srbijo bo še pred zimo končana. — V Galiciji in na Rusko-Poljskem zavzele so naše armade nove ugodnejše pozicije. — Naša trdnjava Przemysl je zopet od sovražnika obdana. — Velikanski boji v Belgiji in na Francoskem se bližajo svojemu za Nemce zmagovitemu koncu. — Na morju se Nemci močno odlikujejo. —

Turčija je pričela z energično ofenzivo proti Angležem in Rusom.

Srbski odpor bode v kratkem zlomljen. Naša hrabra armada zavzela je celo vrsto zelo važnih visočin, premagala v silovitem udarcu tri srbske armade in podi zdaj okoli 120.000 sovražnikov pred seboj. Božja kazen bode kmalu kraljemorilce dosegla . . .

V Galiciji

izvršuje naša armada naravnost čudeže hrabrosti in vztrajnosti. Spremenili smo zdaj svoje pozicije in posledica tega je, da so Rusi zopet pričeli z oblegovanjem slavne naše trdnjave Przemysl. Gotovo je, da si bodejo tam zopet krvave batine pridobili. Kajti pred popolnim porazom jih rešuje edino njih ogromna premoč. Mi smo zoper milijone ruskih čet le nekaka jez; zabraniti jim moramo pod vsako ceno vhod v Avstro-Ogrsko in Nemčijo, da zamorejo krasne nemške armade medtem izvršiti velikansko svoje delo zoper združene Francoze, Angleže in Belgijce. Tam napreduje boj korak za korakom v prid nemškega orožja in s tem seveda tudi v naš prid. Prve nemške kanonske kroglje so že padle na angleško zemljo in groza prešinja že kosti angleškega zločinca, ki je v prvi vrsti odgovoren za to nezasišano prelivanje krvi.

Na morju so Nemci istotako proti mogočnemu angleškemu brodovju dosegli imenitne uspehe. Obžalovati je edino uničenje nemškega parnika „Emden“, ki je sovražniku izredno mnogo škode napravil.

Turčija, ki se je postavila vključ vsem grožnjam na našo in nemško stran, dosegla je razven uspehov proti rusnemu brodovju tudi na suhem že lepe uspehe. Prekoračila je egiptovske meje in podi angleške armade z veliko silo pred

seboj. Istotako je odbila hude napade ruskih čet v Kavkazu in napreduje i tam z lepo energijo. Obenem se pripravlja v Indiji in Perziji viharni upor Islama zoper angleško ruske trinoge.

V ostalem na političnem obzorju ni posebnih sprememb. Bulgarija in Rumunija se vključ ruskemu vplivu držita strogo brezstrankarski. Istotako severne države Norveška in Švedska ter Amerika.

V Afriki so Bari pričeli z resno revolucijo zoper Angleže. Japonci so po dvamesečnem boju zavzeli nemško kolonijo Tsingtavo; v tej junaški borbi storil je tudi naš vojni parnik „Cesarica Elizabeta“ več kot svojo dolžnost. Japonci ne bodejo imeli mnogo sreče s tem svojim ropom; kajti prišla bode tudi za te rumene izdajalce ura plačila.

Z božjo pomočjo ostali bodemo tedaj tudi v tej velikanski svetovni borbi — zmagovalci!

* * *

Položaj v Galiciji.

K. B. Dunaj, 11. novembra. Uradno se razglša:

Operacije na severno-vzhodnem bojišču razvijajo se po načrtu in brez motenja po sovražniku.

V od nas prostovoljno izpraznjeni pokrajini srednje Galicije so Rusi čez spodnjo Visloko preko Rzeszowa in v prostor Lisko napredovali. Przemysl je zopet obdan.

V Stryj-dolini morala se je sovražna skupina ognju pancerskega vlaka in presenetljivo

hitro prihajajoče kavaljerije pod velikimi izgubami umakniti. pl. Höfer, generalmajor.

Armadno povelje feldcajgmojstra Potiorek.

Zmagoviti naš feldcajgmojster Potiorek izdal je na svojo armado sledeče armadno povelje:

Vojaki V. in VI. armade! Zopet je prišel trenutek, da nam nasproti stoječega sovražnika z združenimi močmi napademo, da svoje dosežene uspehe z odločilnim napadom kronamo in s tem namen vojne, popolno uničenje sovražnika, dosežemo.

S svežo močjo, prešinjeni od izbornege duha, na truplu in duši po skoraj trimesečni vojni okrepani, stojimo nasproti opešanemu sovražniku, ki že davno svoje lahkomišelnost obžaluje, s katero nas je prisilil, potegniti meč. Tako hočemo torej zadnjo moč sovražnika zdrobiti in to vojno še pred začetkom zime končati, to vojno, ki vam je naložila tako težke posledice.

Vojaki! Vaša po najvišjem vojnem vladarju tolikokrat priznana hrabrost daje mi sigurnost, da bode te tudi pri tej priložnosti vsi skupaj imeli pred očmi prisego in vojaške dolžnosti, zvesti primeri naših na bojišču padlih vojakov, da bode te izvršili vse za premaganje sovražnika, žrtvovali življenje in kri, z Bogom za cesarja, kralja in domovino!

Zmagovito napredovanje proti Srbom.

K.-B. Dunaj, 10. novembra. Od južnega bojišča se uradno razglša z dne 10. novembra: Hudi boji ob vznožju gore linije Šabac-Ljesnica so se tudi večeraj do noči nadaljevali; pri temu smo pridobili posamezne odsovražnikov zašancane postojanke. Južno Cerplanine napredovali so naši zmagoviti junaki iz prejšnjih dan doseženega prostora vzhodno od Loznic-Krupanja-Ljuvovije naprej. Tudi tukaj prišlo je do trdovratnih bojev z zadnjimi stražami sovražnika, ki pa je bil povsod v kratkem času premagan. Med mnogoštevilnimi vjetniki nahaja se tudi oberst Radakovič, med zaplenjenimi topvi pa tudi neka moderna težka kanona.

Uspešni naši boji na Cerplanini, pri Šabacu in Krupnju. — 1500 Srbov vjetih.

Dunaj, 7. novembra. (Kor. urad.) Z južnega bojišča poročajo uradno dne 7. novembra: Napadi na sovražnika, ki se je v prostoru Cerplanine in južno od Šabaca utrdil za vejnatimi ograjami in žičnatimi zaprekami, napredujejo polagoma. Večeraj smo osvojili taktično važno višino Mišar in pri tem vjeli 200 sovražnikov. V skladu s temi operacijami smo večeraj tudi pričeli z napadom na prav dobro krite in prav tako prirejene pozicije pri Krupnju. Podrobnosti še ne moremo objaviti. Naše čete so večeraj z občudovanja vredno hrabrostjo v naskoku zavzele celo vrsto srbskih okopov. Pri tem so vjele okrog 1500 sovražnikov ter vplenile 4 topove in 6 strojnih pušk. Ker je razpoloženje in stanje naših čet izvrstno, lahko pričakujemo, da bodo tudi te operacije ugodno napredovale.

Boji pri Ivangorodu.

O bojih pri Ivangorodu piše „Nova Reforma“ po poročilih nekega legijonaša: Dne 22. oktobra se je pričel artilerijski boj, ki je trajal 5 dni. Ko je sovražnik spoznal, da so njegove pozicije omajane, je pripeljal iz trdnjave svoje 24-centimeterske havbice ter začel sipati na nas granate, katerim smo se pa spretno izogibali. Sredi naših pozicij pri vaseh Laski in Suskawola so se vršili silni boji na bajonete. Vjeli smo nekaj sto Rusov; med vjetimi sta bila dva častnika, neki tretji častnik je izvršil samomor. Izgubili smo 130 mož mrtvih in ranjenih. Ogrožen je bil tudi poveljnik legije Pilsudski, kateremu je neka granata razbila stan, drugi dan je bil od granate lahko ranjen na nogi, kljub temu se ni odstranil. Hrabrost naših čet so splošno priznavali. Že je bil določen odločen napad, ko je nenadoma dospelo 26. oktobra povelje, umakniti se na druge pozicije, ker so bile naznanjene silne sovražne moči. Umaknili smo se v popolnem redu in sovražnik je sledil šele, ko so bile naše čete že več kakor 2 milj oddaljene.

Vesti iz Lvova.

Krakovska „Nova Reforma“ poroča: Sredi meseca septembra so neznanca streljali iz hiš št. 9 in 11 v Walowi ulici na ruske vojake. Ker storilec ni bilo mogoče izslediti, je poveljujoči general Ejhe odredil, da se dotični dve hiši sekvestrirata in zaplenita. Hišnim stanovalcem se je dovolil rok enega meseca, da izpraznijo hiše. Najemnina za stanovanja pripade v tem času mestni blagajni. Generalni gubernator lvovski, grof Bobrinski, je dovolil, da odpošlje mestni magistrat v Petrograd posebno deputacijo, ki ima nalogo, da izposluje najetje 4milijonskega mestnega posojila. To posojilo se ima porabiti v pokritje deficita, ki je nastal vsled vojnih dogodkov, ter v pokritje tekočih potreb mesta in prebivalstva. Na čelu tej deputaciji je podžupan dr. Strahl.

V Lvovu izhaja sedaj 5 poljskih listov in sicer „Slovo Polskie“, „Wiek Nowy“, „Gazeta Poranna“ in „Wieczorna“. Poleg teh izhaja kot uradni list „Prikarpatkaja Rus“ in vojaški list „Lvovskeje vojennoje slovo“. Vsak dan prihaja v Lvov iz Kijeva ondotni poljski list „Dziennik

Kijowski“. Začetkom oktobra je vladala v mestu velika druginja: kilogram sladkorja je stal 2 K 50 v, kilo gnjati pa 5 K. Poslovalo je samo pet pekarn, v katerih se je pekeli kruh iz moke, dobljene iz vojaških skladišč. Kar so te pekarne spekle, se je prodalo v pol ure.

V Lvovu biva sedaj tudi sin grofa Leva Tolstoja, grof Aleksander Tolstoj, s svojimi sestrami. Grof je predsednik moskovskega oddelka „Črnega križa“.

Odločilna zmaga čez Srbe. — 120.000 Srbov na begu.

K.-B. Dunaj, 9. novembra. Od južnega bojišča se uradno poroča z dne 9. novembra:

Naše napredovanje na južnem bojišču se razvija povsod ugodno. Medtem pa, ko je naše napredovanje čez linijo Šabac-Ljesnico ob močno zašancanemu vznožju gora zadel ob najtrdovratnejši odpor, so tridnevni boji ob liniji Loznica-Krupanj-Ljubovija že z odločilnim uspehom končali. — Tukaj nahajajoči se sovražnik obstal je iz srbske tretje armade, general Pavel Sturm in iz prve armade, general Peter Bojovič, s skupaj 6 divizijami, to je 120.000 mož.

Te dve armadi nahajati se po zapustitvi svojih hrabro branjenih stališč v nazadovanju proti Valjevem. — Naši zmagoviti kōri dosegli so večeraj zvečer Loznico vzhodno obvladujoče visočine in glavni hrbet Sokolske Planine, južno-vzhodno Krupanja. Napravili smo mnogoštevilne vjetnike in zaplenili mnogo vojnega materijala. Posameznosti še sledijo.

Potiorek, fcm.

40 Avstrijcev vjame celi srbski bataljon.

„Grazer Tagblatt“ poroča: G. dr. Fritz Petritsch, ki je zdaj lajtnant 22. inf. regimenta, prišel je zadnjič s 40 vojaki v dotiko s Srbi. Takoj je pustil z modro izrabo zemljišča na sovražnika streljati. Srbi so mislili, da stoji mnogo močnejši oddelek proti njimi v boju in so se kmalu vdali. Šele ko so kot vjetniki orožje oddali, videli so, da je stalo proti njimi le 40 Avstrijcev. Dr. Petritsch je primorski Nemeec, ki je bil tudi član nemškega akademičnega društva „Carniola“.

Ruska sodba o naši armadi.

V „Kijevljaninu“ razpravlja, kakor posnemamo iz zagrebških „Narodnih Novin“, posla-

nec v gosudarstveni dumi A. Savenko o vojnem položaju v Galiciji in pravi med drugim:

„Podcenjevanje avstrijske armade, kar je pri nas v Rusiji običajno, je docela neumestno. Govorilo se je, da bomo Avstrijce lahko potolkli — „s kapami“, v resnici pa se z največjo težavo borimo proti njim. Avstro-ogrsko armadno vodstvo stoji vrlo visoko, a tudi čete kažejo veliko vztrajnost in hrabrost. Vsi še se spominjamo, kako često je nam naš generalni štab poročal o trdovratnih bojih v Galiciji, in znano je, da je nam sovražnik zadal težke izgube. Uradno je potrjeno, da je zmaga često visela v raznih bojih na eni niti. S takim sovražnikom je treba resno računati.

Savenko opozarja na avstrijske naskoke z bajoneti in pobija brezmiselnost poročila „Ruskega Slova“, ki piše o „uničenju sovražne armade.“ Takšno podcenjevanje lahko rodi usodepolne posledice.

Še pred zavzetjem Lvova se je govorilo o končnem uničenju Avstrijcev, toda že par dni kasneje so Rusi naleteli pri Grodeku na silen odpor avstrijske armade, ki je celo prešla v ofenzivo ter s tako silo pritiskala na vojsko generala Brusilova, da se je le-ta jedva vzdržala v defenzivi. Savenko je prepričan, da bodo avstrijske čete, ki so prodrle proti ruskemu levemu krilu, provzročile Rusom mnogo dela.

Brzjavni pozdrav nadvojvode Friderika turškemu vojnemu ministru.

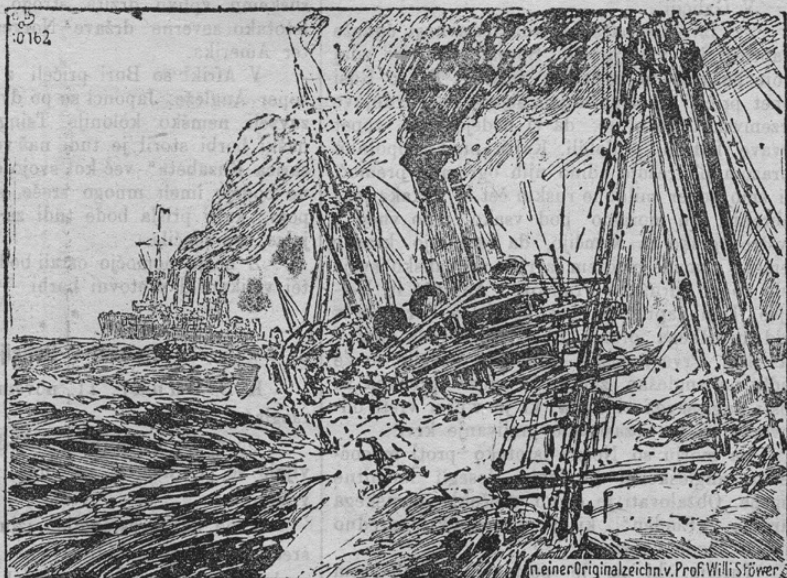
K.-B. Carigrad, 9. novembra. Vrhovni armadni poveljnik nadvojvoda Friderik je poslal Enverpaši telegram, v katerem izraža svoje veselje in zadovoljstvo, da se je Turčija tako pogumno pridružila boju, ki ga je pričela Avstrija za pravico in civilizacijo. Nadvojvoda pozdravlja vojnega ministra kot pravega načelnika slavne turške armade ter povdarja, da smatra uspehe osmanskega brodojva za dobro znamenje. Končno izreka nadvojvoda Friderik Enverpaši in mornariškemu ministru Djavid paši najsrčnejše častitke.

Enver paša se je za častitke zahvalil v brzjavki, v kateri izreka željo, naj bi Vsemogočni podelil zmago Osmanom in njihovim bojnim pobratimom, ki se borijo proti sovražnikom pravice in humanitete. Brzjavka pravi: „Prišli smo za orožje, da izvojujemo milijonom nedolžnih svobodo.“ Podpisan je Enver paša kot vicegeneralisimus turške armade in mornarice.

Tudi Djavid paša se je nadvojvodi Frideriku v pristrčnih besedah zahvalil.

Nemški parnik „Emden“ pri delu.

Angleška se je vedno ponovno imenovala „vladavica morja.“ Pa doslej vendar njena mogočna mornarica ni mogla ničesar doseči. Zlasti razburja angleško javnost nastopanje nemškega parnika „Emden“, ki je angleški trgovini že velikansko škodo povzročil. Celovrsto angleških kupčijskih parnikov je „Emden“ na morju naskočil in pogreznil. Naša slika kaže tak boj. Angleška vlada izjavlja v pomirenje njene razburjene javnosti, da je poslala zdaj 70 vojnih parnikov proti „Emdenu.“

Der Kreuzer „Emden“ versenkt ein englisches Handelsschiff im Indischen Ozean.

Pa doslej ga vsi ti parniki še niso zasacili.

Nočna bitka pri Jaroslavu.

Vojni poročevalec poroča: Po bitki pri Radimnu, ki sem jo opazoval 14. oktobra sem se podal v Rzeszow, da pridem tako bliže bojišču pri Jaroslavu, kjer se je pripravljala velika bitka. Rusi so bili v Jaroslavu od 24. septembra do 13. oktobra, velika bitka se je pa začela pravzaprav 18. septembra z obleganjem Przemysla ter je trajala vse dotlej, dokler niso bili oblegovalci pregnani.

Z železnico sem nemoteno došel do Przeworska, kjer smo že slišali grmenje topov in nismo vedeli, da-li bomo mogli dalje z železnico. Postajni načelnik je dovolil, da gre vlak dalje, toda ugasniti je bilo treba vse luči. Naš vlak je šel oprezno naprej. Malo nas je osem oseb. Ničesar drugega nismo slišali nego žvižganje lokomotive; tu in tam se je zabliskal ogenj topovskih strelcev.

Končno smo došli v Jaroslav. Na koldvoru tema in mir. Izstopimo. Ob izhodu straža z bajonetom; bilo je ob 9. uri zvečer. Mestó kakor izumrlo. Stanovanja prazna, ulice osamljene, kavarne zaprte. Ko smo došli do častniške kazine, se nam je stresla zemlja pod nogami, zrak je pa pretregala močna detonacija. Nekje je začel grometi naš 30 in pol cm možnar. Nato mir, kmalu potem pa prsketanje strojnih pušk, kakih 1500 korakov od nas.

Naše čete so pri Jaroslavu prekoračile San, rojna črta se je pa raztezala kakih 100 korakov od Rusov, ki so streljali z one strani sanskega rokava. Dne 7. oktobra so Rusi pri Suhorowu, kjer je bila voda plitvejša, prekoračili San, a takoj so prišli v tak položaj, da so v paničnem strahu poizkušali utiti ognju naših topov. Med begom je utonilo v Sanu silno mnogo Rusov ter se je videlo na stotine ruskih čepic plavati po reki nazdol.

Malo dalje proti severu smo potisnili Ruse do Makovinska. Pri Ležajsku so Rusi prekoračili most čez Sano, nakar so naši topovi most razdrli.

Že štirinajst dni se bore tukaj sovražniki. Predvčeršnjim se je zdelo, da je ruski napad in odpor popustil. Začasa mojega bivanja v Jaroslavu ni niti en topovski strel pogodil mesta, dasi so Rusi napenjali vse sile, da bi mesto osvojili. Ko smo se odpravili nazaj v Przeworsk, je ljuti boj še trajal. Na postaji Tarnow sem zvedel od nekega ujetega ruskega stotnika, da ga je še 23. oktobra ujel s celo stotnijo 32. budimpeštanski polk.

Veliki uspehi Turkov zoper Ruse.

K.-B. Konstantinopel, 10. novembra. Glavni stan objavlja sledeče naznanilo:

Sovražnik (Rus) se je v Kavkazu v drugo linijo svojih postojank vrnil. Napravili smo mu velike izgube. Dobili smo veliko število vjetnikov. Naša ofenziva napreduje.

Naši (turški) vojaki so prekoračili egiptovsko mejo, zavzeli so Cheibhzor in for El Ariš. Odvzeli smo Angležem 4 poljske topove in več brzojavnega materijala.

Pomorska bitka pri Yarmouthu.

Iz Londona poročajo: V pomorski bitki med Yarmouthom in Lowestoftom so padli prvi streli med angleškim in nemškim brodom. Ponoči je grmenje topov zbudilo prebivalce obeh mest iz spanja. Hiše so se tresle in okna so šklopotala. Izpčetka niso vedeli za kaj gre. Nad morjem je ležala gosta megla. Ob 7. uri in 15 minut zjutraj je streljanje naraslo. Skozi gosto meglo je bilo zdaj pa zdaj videti ogenj topov in dim. O ladjah ni bilo mogoče ničesar videti. Vojaštvo se je postavilo ob obrežju. Radiotelegrafične postaje na obrežju so začele delovati. Kmalu so poročale v Pariz in London: „Ne znano kako velika nemška eskadra napadla naše ladje.“ Potem je prispelo nekaj čolnov z ranjenci, ki so pripovedovali, da so Nemci močni.

Družine naših vojakov

ne pozabijo tudi iz daljave skrbeti za svoje, v boju stoje ali v oskrbi se nahajajoče sorodnike. Tisočkrat se Fellerjev dobro dišeči rastlinski esenci fluid z zn. »Elzafluid«, preizkušeno sredstvo zoper revmatične bo-

Med tem ko je z morja sem donelo grmenje topov, se je trudilo nekaj ribiških ladij prispeti v pristanišče. Mnogo jih je zadelo ob mine in mnogo se jih je potopilo. Le malo mornarjev se je rešilo. Šele tekom dopoldneva so dospela prva poročila o pomorski bitki. Nemške ladje so dospole tik do angleških ladij in celo te so bile mnenja, da gre za angleške ladje. Naenkrat je javil neki angleški torpedni rušilec, da je bil odstreljen na njega torpedo. Tadi križarka „Halcyon“ je javila, da so velike nemške ladje v bližini ter dal povelje za streljanje. Nemške ladje so bile že tako blizu, da so šli streli angleških ladij preko njih. Nemci pa so začeli s silnim ognjem. Tekom kakih 12 minut je padlo več sto strelcev. Glasom enega poročila je bilo 6, glasom drugega poročila pa 8 angleških ladij močno poškodovanih.

Prvi obisk nemških letalcev na Angleškem.

Prvi nemški letalec v tej vojni, ki je obiskal Angleško, je poročnik Caspar iz Kassla. Prevozil je nevarno progo pri precej močnem vetru. On in njegov spremljevalec sta vrgla 15 bomb, ki so napravile na obrežnih utrdbah, kolikor sta mogla opazovati, precej škode. Letalca sta ostala vedno v precejšnji višini.

Oba letalca Caspar in Roos sta, kakor poročajo z Dunaja, dospela tudi na London.

Veliki uspehi proti Srbom.

K.-B. Dunaj, 11. novembra. Od južnega bojišča se uradno poroča 11. novembra: V jutranjih urah 10. novembra osvojili smo si z naskokom griče pri Misarju južno od Šabaca po štiridnevem na izgubah, bogatem boju. S tem smovtisnili sovražnikovo desno krilo. Mnogo vjetih. Sovražnik je moral močno utrjeno linijo Misar-Cer-Planina zapustiti in se nazaj pomakniti. Močne sovražnikove zadnje straže se v pripravljenih zadajšnih obrambenih pozicijah zopet upirajo.

Napredovanje v liniji Loznica-Krupanj se naglo nadaljuje v kljub hudemu zoperstavljanju sovražnikovih zadnjih oddelkov.

Visočine vzhodno od Zavlake so že v naši lasti.

V kolikor je deslej znano, bilo je v bojih od 6. do 10. t. m. 4.300 mož vjetih, 16 strojnih pušk, 28 kanonov (med njimi eden težki), ena zastava, več municijskih vozov in jako veliko streliva zaplenjeno.

Od velike nemške bitke.

K.-B. Berlin (W.-B.), 10. novembra. Veliki glavni stan, 10. novembra dopoldne. — Naši napadi pri Ypernu so tudi včeraj počasi napredovali. Čez 500 Francozov, barvnih in An-

gležev smo vjeli in zaplenili več strojnih pušk. Tudi dalje južno so prišli naši vojaki naprej. Hude protinapade Angležev smo zavrnil.

V Argonskem gozdu napravili smo lepe napredke. Sovražne napade smo lahko odbili.

Na Rusko-Poljskem pri Koninu razpršila je naša kavaljerija neki ruski bataljon. Vjela je 500 Rusov in zaplenila 8 mašinskih pušk.

Najvišje armadno vodstvo.

Prostovoljci za Turčijo.

K.-B. Konstantinopel, 10. novembra. — Kakor se iz Bagdada poroča, naznanja se tam veliko število mohamedanskih Indijcev in Aiganov kot prostovoljci. V Mezopotamiji imajo zaloge žita za pet let.

Uspešni boji pri Ypernu. — Odbit ruski napad pri Wyszynskem jezeru. — 4000 Rusov vjetih.

K.-B. Berlin, 9. novembra. Poročilo Wolffovega urada:

Veliki glavni stan, dne 9. novembra dopoldne:

Včeraj popoldne je več sovražnih ladij znova jelo obstreljevati naše desno krilo. Naša artilerija pa jih je naglo pregnala. Sunek, ki ga je sovražnik v večernih urah izvršil iz Nieuporta in ponoči ponovil, se je ponesečil popolnoma. Kljub najtrdovratnejšemu odporu so naši napadi pri Ypernu napredovali polagoma, toda neprestano.

Sovražne protinapade jugozapadno od Yperna smo zavrnil in vjeli več sto sovražnikov.

Na vzhodu smo s težkimi izgubami za sovražnika, odbili severno od Wyszynskega jezera napad močnih ruskih sil. Rusi so pustili nad 4000 mož kot vjetnike in 10 strojnih pušk v naših rokah.

Vrhovno armadno vodstvo.

Razno.

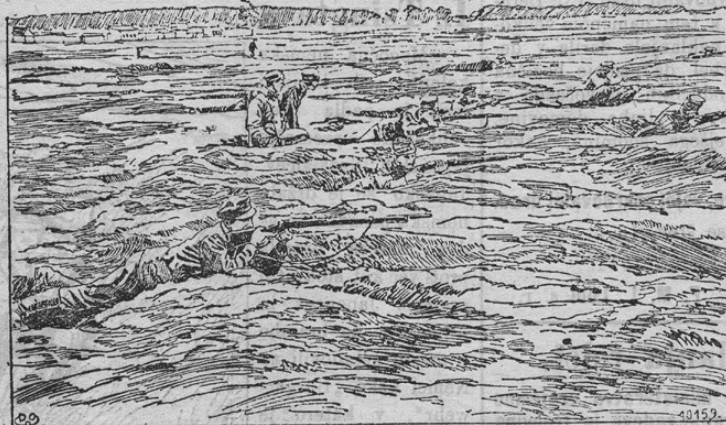
Novo asentiranje vseh letnikov od l. 1878 do 1890 vrši se za ptujski okraj, kakor smo izvedeli, v času od 22. novembra do 6. decembra. Natančnejše določbe bode oblast gotovo pravočasno objavila.

Odlikovan je bil za mnogoletno izbornu službo s srebrnim zaslužnim križcem s krono g. okrajni žendarmerijski stražmojster G. Teichter v Ljutomeru.

Od vojne sodnije. Pri deželnoobrambeni divizijski sodnji imel se je zagovarjati trgovski pomočnik Franc Taiš iz Celja. Dne 1. septembra je javno vpil „živijo Srbija.“ Ljudje so ga zato hudo pretepli in policiji oddali. Taiš bil je obsojen na 6 mesecev težke ječe.

V vojni ranjeni. Težko ranjen bil je z bajonetnim sunkom enoletni prostovelec učitelj Vizjak iz Lubečne pri Celju.

„Zora“ razpuščena. Vlada razpustila je na Dunaju srbsko-akademsko društvo „Zora.“ Razpust je že pravomočen.

Die polnische Legion im Gefecht.

Poljske legije v boju.

V bojih proti ruskemu sovražniku na vzhodnem bojišču so se odlikovali s posebno hrabrostjo tudi v avstro-ogrski armadi boreči se člani poljske legije. Rusi imajo pred njimi velik strah, ker jako burno napadajo. Takoj v prvih bojih so mnogo Rusov vjeli. Prinašamo sliko teh poljskih legionarjev v bitki.

lečine, prehlajenje, slabe posledice mokrote, utrujenosti v sled dolge hoje in zoper krče zahteva poslati direktno iz apoteke na adresse v bojnem polju Kakor smo izvedeli, je to lekarnarju Feller zaradi velikega števila naročiteljev nemogoče. Priporočamo pa čitateljem, naj naročijo na lastni naslov in naj odpošljejo sredstvo potem

sami v zabojih ali dvojnih pismih. Potrebni papir in lesna volna za dvojna pisma se brezplačno priloži. 12 steklenic stane franko 6 kron, 48 steklenic franko 20 kron od apotekarja E. V. Feller v Subiçi, Elsaplatz št. 241 (Hrvatsko). Fellerjeve, zelodec okrepčujoče kroglice z zn. »Elza-kroglice«, 6 škatlic franko 4 K 40 h. 783

Borovlje. (Mrliča) našli so v vasi Zwanzgerberg. Bil je že popolnoma segnit. Pri mrliču so našli tudi denarnico, v kateri se je nahajalo nekaj čez 12 kron. Tudi neki listek z naslovom Franc Zalavnik, organist v Ljubljani, pošta Studeneč, so pri mrliču našli.

Bleiberg. (Feldcajmojster Potiorek častni občan.) Rojstna občina zmagovitega feldcajmojstra Oskarja Potiorek imenovala ga je v seji z dne 5. t. m. ednoglavno za častnega občana. Občina dobila je od zmagovitega vojskovodje sledeči odgovor: „Imenovanje za častnega občana mojega draga rojstnega mesta me je visoko razveselilo. Sredi vročega boja za našo veliko domovino čutim dvojno to čaščenje po mojem ožjem domovju, na katerem visim vedno v večni zvestobi. Z veseljem zadoščenjem razvidim iz tega, kako spremlja daljna domovina s svojimi misli naše resno delo. Prosim občinski zastop in vse meščane Bleiberga, da naj sprejmejo mojo najboljšo zahvalo. Potiorek, feldcajmojster.“

Sv. Lenart sl. gor. (Smrtina nesreča.) Dne 5. t. m. peljala sta posestnikova sinova Franc Kronvogel in Konrad Frass ter kočar Friderik Golob z vozom, v katerega sta bila vprežena dva para volov in en par konjev, borovala debela v Spodnje Veličine. Na občinski cesti se je prevrgel vol in je padel na Franca Kronvogel. Nesreče bil je tako težko ranjen, da je čez par minut umrl.

NESTLÉ-JEVA
MOKA ZA OTROKE

Poskušnje pošlje na zahtevo popolnoma zastonj
Nestlé, Dunaj I. Biberstrasse 2 S.

Božič v vojni!

Božič se bliža, praznik ljubezni in domovine.

Ubog ali bogat, vsakdo pripravlja — bodisi iz tega, kar si je s trudom prihranil, bodisi iz obilja — darilo za tiste, ki so njegovemu srcu najbližji. Komu se ne porosi oko, ako se spominja naših vojakov, ki izpolnjujejo ob tem času daleč od doma, morda v pustih krajih, najplemenitejšo, toda najtežjo izmed dolžnosti!

Vojni oskrbovalni urad c. in kr. vojnega ministrstva je sklenil tem vrlim možem poslati skromno božično darilo in posveča temu namenu pol milijona kron.

Kakor znamenita je ta vsota, vendar daleč ne zadošča, da bi se vsakemu vojaku, ki je v vojni, naredilo majhno veselje. Za to je treba sodelovanja vseh. Z neznanim številom tistih, ki nimajo dragega svojca v vojni, bodo tekmovali tisti, kojih sin, kojih brat, kojih mož ali zaročenec se bojuje za domovino . . .

Zato prosi vojni oskrbovalni urad (IX., Bergasse 16), da bi se mu s tem namenom velikodušno in kar najhitreje naklanjala darila v denarju. Ta urad bode skrbel, da pridejo božična darila našim četam po oddelkih pravočasno v roke kakor drag pozdrav iz ljube domovine, kakor dokaz najiskrejšega spomina, kakor znak upanja na veselo svidenje!

C. in kr. vojno ministrstvo, vojni oskrbovalni urad,
IX., Bergasse št. 16.

Na Dunaju, v oktobru 1914.

F. M. L. Löbl s. r.

Omejitev klanja telet.

Ukaz c. k. poljedelskega ministrstva vzajemno z ministerstvom za notranje zadeve in trgovino z dne 14. oktobra 1914.

V CLVII. komadu drž. zak. št. 285, izdanem dne 17. oktobra 1914, se objavlja cesarski ukaz z dne 10. oktobra 1914, drž. zak. št. 274, kojega veljavnost se začasno določa do

31. decembra in se nanaša na omejitev klanja telet. Ukaz je stopil v veljavo z dnem razglasenja.

Ker se kaznujejo prestopki tega ukaza z visokimi denarnimi globami (do 500 kron) kakor tudi z zaporom do mesec dni, potrebno je, da opozorimo posebič naše člane na najvažnejše določbe tega ukaza.

Vsled vojnih dogodkov potrebno je omejiti klanje telet — pri nas v Avstriji se namreč zakolje posebno dosti telet, ker ljudstvo jako rado zavživa teletino — da se lahko trajno zagotovi preskrbovanje vojaštva in mestnega prebivalstva z mesom. Velike črede Galicije, ki so bile za preskrbovanje dunajskih sejmov odločilne, so vsled vojnih dogodkov izgubljene, vsled česar je trajen dober prigon živine na največji trg monarhije, posebno zdatno omejen. Ta okolnost je bila najbrž pred vsem merodajna za izdajanje prej navedenega ukaza, čeravno se sme smatrati omejitev klanja telet sama na sebi z ozirom na vojno in potrebo preskrbovanja z mesom v splošnem v narodnogospodarskem oziru popolnoma upravičena.

Ako premotrimo stvar iz kmetijskega stališča, ne najdemo proti izdajanju ukaza nikakega ugovora, kajti ukaz bo okreplil našo govedorejo, pomnožil kmetijsko produkcijo in utrdil narodno gospodarstvo. Ker je v ukazu preskrbljeno za to, da se smejo klati malovredna teleta, in je nadalje dovoljeno, da se smejo v onih gospodarstvih, kjer je vzreja nemogoča, teleta odprodati, in je način, kako se dobi dovoljenje za klanje oziroma odprodajo telet, kaj priprosto in lahek, smemo se popolnoma strinjati s tem ukazom. Ta ukaz bo brezdvomno tudi pospeševal vzrejo v onih pokrajinah, kjer so se teleta dosihdob vsled stare navade oziroma razvade odprodajala mestu vzrejala; ukaz moramo toraj z veseljem pozdravljati za nekatero dele Štajerskega, kjer cveti barantanje z živino in oškoduje živinorejo.

Ukaz določuje, da se ne smejo teleta pod 6 meseci prodajati v svrhu klanja brez oblast-

nega dovoljenja. C. k. okrajno glavarstvo bo imenovalo za vsako občino izvedenca, ki bo dajal dovoljenja za prodajo, oziroma ako še se izvedenec ni imenoval, sme dati dovoljenje občinski predstojnik.

Ker je ukaz že stopil v veljavo, opozarjamo izrečno svoje člane, naj ne prodajajo od sedaj naprej v svrhu klanja nobenega teleta več brez oblastvenega dovoljenja ali pa ga zakoljejo za doma, ker bi jih zadela občutna kazen. Za meso se smejo prodati: teleta, ki se uvozijo iz tujezemstva v svrhu klanja, nadalje teleta, katera se morajo zaklati v sili. Nadalje se da dovoljenje za klanje telet onim posestnikom, ki dokažejo, da so odločili najmanj dve tretjini telet, katera so se skotila v zadnjih 3 mesecih. Postava se toraj s to naredbo posebno ozira na vzrejna načela, kajti določa, da se morata vzrediti dve tretjini vseh skotjenih telet — to pa za to, da se živinoreja trajno vzdrži na pravi visočini. Ker velja to pravilo za vsakega posestnika, preskrbelo se je s to naredbo za vzdrževanje urejene živinoreje. Ker je vsakemu posestniku naložena ista obveznost, ustvarilo se je dobrodejno izenačenje v delovanju posameznika za splošni narodni blagor. To je treba posebič povdarjati, kajti žalibože smo opazili, da so se mnogi kmetovalci brigali le za lastno korist in v nemar puščali splošni blagor. S tem, da primerno ne uporabljajo svojih kmetij za živinorejo, da so bili bolj oskrbovalci živine in mešetarji z živino in prodajalci krme kakor pa živinorejci, niso bili kos nalogam, ki jih stavlja na nje napredujoča država, koje prebivalstvo se stalno pomnožuje in vsled tega potrebuje zmiraj več hranil.

Tudi taka teleta se smejo prodati za meso, katera telesno niso sposobna za vzrejo, nadalje takrat, ako gospodar nima dovolj prostorov za vzrejo telet, potem ako primanjkuje kmetovalcu krmil in konečno, če je živinorejec v denarnih stiskah. Dovoljenje za odprodajo je treba zaprositi pri izvedencu, ki da o tem posebno izkazilo, katero je treba oddati pri prodaji te-

Turški vojskovodje.

Leitende türkische Militärs.

Izzet-paša in general Şukri-paša. Prinašamo slike teh odličnih vojakov.

Kakor poročano, stopila je Turčija z vso svojo armado na našo stran. Njeni boji proti Rusiji in Angliji so se tudi že z lepimi uspehi pričeli. Turško armado cenijo zdaj za mnogo boljše. Načeluje ji kot vojni minister mladi, iz balkanskih bojev znani Enver Beipasha. Komando čez armade pa bodeta imela poleg njega že general

Iz Tsingtava

Mogočna nemška kolonija ob kitajski meji je padla pred velikansko premočjo japonskih izdajalcev. Junaško se je držala nemška posadka in se dva meseca branila proti več kot stokratni premoči Japoncev in Angležev. Za brambo v mestu ustanovili so Nemci neko „Bürgerwehr“, v katero je vstopilo vso moško prebivalstvo, ki ni bilo pri vojaki. Prinašamo danes sliko te meščanske brambe.

Eine Abteilung der Tsingtauer Bürgerwehr

leta kupcu. Ta izkazila odvzame potem živino- in mesooglednik, jih vroči vsak teden občinskemu predstojniku, kateri jih potem vpošlje c. k. okrajnemu glavarstvu.

Z odlokom z dne 21. oktobra 1914, št. 2420/2, naznanja c. k. namestništvo vsem podrejenim političnim oblastim navedeni odlok z ukazom, naj ponči izvršitvene organe, kateri pridejo v poštev, kakor gospode živinozdravnike, občinska predstojništva in orožniške postaje, o določbah postavite in poskrbi za to, da bodo ti kakor tudi živino- in mesoogledi natanko poučeni v svojih dolžnostih, in se nadzoruje izvršitev postav.

Določeni izvedenec, eventualno občinski predstojnik je poklican, izdajati izkazila o oblastvenem dovoljenju za klanje telet po naslednjem vzorcu:

Izkazilo.

N. N. v št. se da na podlagi § 3 ali 4, točka ministrskega ukaza z dne 14. oktobra 1914 (drž. zak. št. 285) dovoljenje, da sme svoje . . . dni stara teleta klati ali v svrhu klanja prodati. N. N. v

Datum. Podpis.

To izkazilo odvzame kupcu živino- in mesoogleda in se potem odpošlje potom občinskega predstojništva političnim okrajnim oblastim, da se prenese tamkaj v poseben skupen izkaz. Te izkaze morajo predložiti c. k. okrajna glavarstva dne 1. in 14. vsakega meseca namestništvu. Za klanje se smatra tele sposobno:

1. ako so popolnoma prodrli mlečni sekavci in so toliko zarstli, da ne stojijo samo drug nad drugim in drug za drugim, ampak drug poleg drugega v vrsti v krogu; meso okrog zobov ne sme biti močno rudeče, mehko in sočnato, ampak krepko ter mora krepko obdati z vidno žmulo.

2. ko je popolnoma odpadla popkovina od popka teleta in je popek toliko zarastel, da je obdan s tanko krasto; ako pa se vsled boleznih, zlasti vsled odebelenja popkovine, popek še ni toliko zarastel veljajo pod 1) navedeni odločevalni momenti.

Navedeni ukaz tudi določuje, da morajo politične oblasti stopiti v dogovor z okrajnimi odbori, kmetijskimi podružnicami in živinorejškimi združenji v ta namen, da se ne koljejo brez najhujših razlogov mlade samice, ki so sposobne za pleme in da se čim najbolj povspesuje svinjereja, kajti vsled hitre produkcije pridejo svinje v prvi vrsti v obstoječih razmerah v poštev za preskrbovanje trgov z mesom.

Proti odločbi izvedenca oziroma občinskega predstojnika je dopusten rekurz tekom 14 dni na okrajno glavarstvo, kojega odločba je končna.

Prestopke tega ukaza kaznujejo politične oblasti z denarnimi globami do 500 kron oziroma z zaporom do 1 meseca. Ako prestopke zakrivi kak mešetar ali mesar, odtegne se mu lahko dovoljenje za obrt.

Okrajno pomožno društvo za sodnijski okraj ptujski (okolica).

(Nadaljevanje izkaza nabirov in daril.)

Nabralo se je pri gospodih Jožefu Tušek v Majbergu in Spodnji Pristavi K 32 80, Francu Stiberšek v Vareji in Trambergu 53 50, Štefanu Kessel v Trscu 23 80, Francu Habjančič v Jurčevih 40, Antonu Vindiš v Dravcih 24 60, Jožefa Vidovič pri Sv. Andreju v Lesk. 82 20, Jožefa Kosal v Skorišnjaku 26 95, Martinu Lovrec pri Sv. Andreju v Slov. Gor. 25, Kokol v Velikem Okiču 50 26, Jožefu Horvat in V. Čeh v Novi Cerkvi 38, Valentinu Polanec v Derstelji 30 90, Jožefa Požun v Mestnem vrhu in Karčovini 87, Johanu Obrav v Možgancih 16, Otto Schwarznigg v Majšbergu 66 22, Johanu Las-

bacher na Bregu 43, Albinu Wankmüller na Bregu 277 70, Josefini Ralz na Bregu 47 60, Jakobu Poleischer na Bregu 15 20, Mariji Šuretz na Bregu 63 54, Valentinu Aidnik na Bregu 57 10, Alba Högenwarth v Taraisah 30, Olga Zuneg na Bregu 72 30, August Stanitz jun. na Bregu 4 80, Hedwig Koss v Turnišu 10, Josefini Strascill na Bregu 130, Johanu Struzl na Bregu 37 10, Lini Kotzmuth in Ani Marinitsch pri Sv. Urbannu 69 98, Ani Marinitsch v Livanjcih 42, Alojzu Kokelj v Vurbergu 36 40, Ignacu Vrabčič v Stopercih 23 80, Francu Prelog v Mali-Vesi 31 30, Fritzu Marinitsch v Trnovski vesi 40, Mariji Plesec v Možgancih 35 4, Johanu Krefl v Vurbergu 28 60, Ignacu Marinitsch v Možgancih 15 30, Horvat na Ptujski Gori 60, Francu Petelinšek 51 10, Johanu Kate pri Sv. Janžu na Dr. polju 37 60, Lenartu Pinterič v Gradišah 70, Antonu Preložnik in Johann Tašner v Vurbergu 101 78, Antonu Merc v Sedlaški 50, Martinu Strelec v Livanjcih 40, Johanu Toman na Hajdini 77, Andreju Ciglar v Veliki Varnici 50, Mirko Ogorelec pri Sv. Barbari v Hal. 3 50, Florijanu Laznik na Ptujski Gori 46 90, Amaliji Gobec v Juršinih 13 50, Zlata Blaz pri Sv. Barbari v Halozah 40, Francu Starčič 5 38, g. župniku Ozmeč pri Sv. Lovrencu na Drav. polju 8 40, Francu Horvat pri Sv. Bolfenku v Slov. gor. 25, Jakobu Belina v Gruškovicah 26 60, Maksu Ulm 28 35, Peter Širovnik v Ternovcu 18 99, Rudolfu Reich pri Št. Janžu na Drav. polju 21 62, gostilni Golob v Vurbergu (nabiralnica) 5 30, župnijski urad v Vurbergu 20 70, župnijski urad v Polenškaku 15 93, pri Johanu Drevnešek in Francu Regina v Pobrežu 1000 kg krompirja, 100 kg jabolk in 100 kg zelja, občina Turški vrh 1 polovnjak vinskega mošta.

Poslano je bilo iz občine Jurovec K 20, Drafcih 20, Sv. Andrej-Lesk. 50, Skorišnjak 20, Sv. Andrej Slov. gor. 50, Veliki Okič 9 74, Breg 100, Hajdin 50, Stoperce 10, Derstelja 5, Ptuj-ska Gora 30, Wurberg 100, Karčovina 35 20, Sv. Hermagoras 10, Sv. Lovrenc na drav. polj. 50, od bralnega društva Jurovec 5, bralno društvo v Ptujski Gori 5, bralno društvo v Dornovi 10, učiteljsko društvo okolica Ptuj 30, čebelarstvo društvo okolica Ptuj 30, veteransko društvo Središče 100, veteransko društvo pri Sv. Urbanu 10, veteransko društvo pri Sv. Marku 10, od trsničarske zadruge Sv. Lovrenc v slov. gor. 20, posojilnica na Ptujski Gori 5, posojilnica Ptuj 1000, podružnica „Slovenske straže“ pri Sv. Janžu na drav. polj. 10, družba gospodarskega in bralnega društva pri Sv. Trojici v Halozah 5, bralno društvo Sv. Andrej v Slov. gor. 10, bralno društvo Savreč 7, napredujoče društvo v Leskovcu 5, veteransko društvo Wurberg pri Ptaju 11, podružnica Sv. Cirila in Metodja pri Sv. Andreju v sl. gor. 10, društvo čevljarjev in krojačev v Ptaju 500, kmečka hranilnica in posojilnica v Ptaju 30, narodna čitalnica v Ptaju 100, družba mlinarjev in pekov v Ptaju 400, župnijski urad v Zavrču 15, okrajni šolski svet pri Sv. Lovrencu na dr. polj. 50, učiteljsko ljudske šole za okolico v Ptaju 15 05, uradniki okrajnega glavarstva v Ptaju 59 55, Andrej Brenčič 10, Mihael Brenčič st. na Ragoznici 20, Franz pl. Hellin iz Sterntala 200, Franc Venta iz Formina 2, Jpžef Vilčnik v Grajeni 20, Janko Bažnik iz Sv. Barbare v Halozah 10 66, Franc Munda v Ptaju 2, gospod in gospa dr. Jurtela v Ptaju 100, gostilnica Golob na Wurbergu 8, Guido pl. Pongratz v Dornovi 1000, Martin Sormann v Ptaju 19, Fani Sima na Bregu 2, Jožef Senčar v Rogatcu 20, Pirker v Kostrivnici 10, Alojs Kokelj na Vurbergu 5, iz sodnijskih poravnav Maria Vegau proti Jakobu Murko 10, Katarina Svenšek proti Ani Cafata 10 in Johan Potočnik proti Francu Brodnjak 15.

Izven tega še darovi: Maria Duller v Sv. Vidu pri Ptaju zlato uro, prstan, denar, neimenovan eno rjuho, neimenovan prsno iglo, Maks Berlišk v Žetalah srajce v vrednosti od 100 K, Maks Ulm v Zavrču 1 sneženo kapo in 6 parov volnenih zapustic.

Med so darovali: Alois Pogrnje na Hajdini, Friedrich Marinič pri Sv. Bolfenku v Sl. gor. Wauchnik pri v. Marku. Jožef Wenjak na Hajdini, Johan Simonič v Werstje, Alois Simonič v Spublji, Jožef Semlarič v Sabovcih, Johan Katz pri Sv. Janžu na dr. pol., Johan Primožič pri Sv. Marku, Jožef Stampfl v Strasgoinci, Lovrec v Majšbergu in župnik Ozmeč pri Sv. Lovrencu na dr. pol.

Kako se spozna platno in sukno?

Pri nakupovanju platna pazite na ta-le pravila:

1. Platno iz preje, predene na strojih, je sicer lepše in bolj istomerno. a ni tako močno, kakor platno iz ročnega prediva. Zategadelj dajejo navadno gospodinjje domačemu platnu prednost. Spoznaš ga na tem, da so pri domačem platnu niti lepo okrogle, pri strojnem platnu pa kolikor večje ploščate, ker takšno platno gladijo z valji.

2. Laneno platno je mnogo težje od bombaževega (Baumwolle) in je bolj hladno čutiti, kekar ga tipješ.

Se bolj zanesljivo razločilo je ta-le poskus: Operi malo krpico platna najprej v vodi; na ta način izpere škrob (šterko), ker se platno za prodajo vedno škropi, da je bolj gladko in lepo. Tako oprano krpico peri potem v močnem lugu in nazadnje še enkrat v vodi. Sedaj ga prav lahko razločimo: Laneno platno je rumeno, bombaževo pa rumeno belo.

3. Mnogokrat se izdelujejo tkanine tako, da je osnutek iz bombaževe, votek pa iz lanene preje. Takšno platno se imenuje pol laneno platno. Včasih pa se v laneno platno vtkava le kolikor toliko bombaževe preje in se prodaja za pravo laneno platno kupovalcu na škodo. Zatoraj odtrgaj košček platna. Ako se lepo odtrga, tako da so robi gladki, tedaj je bombaževa preja vmes ali pa je sama bombaževa preja. Laneno platno se namreč trga tako, da molijo na robu daljše in krajše niti iz njega. Ako platno malo razcefraš na robu ter ga namočiš, in ako stlačiš potem razcefrano platno med dvema steklenima ploščicama ter ga pogledaš s povečalnim steklom, videl boš bombaževa vlakna kot trakaste, zavite proge.

Tudi ta poskus se lahko napravi: Namочи krpico platna za eno in pol minute v žvepleno kislino; bombaževe niti se pobelijo, lanene niti pa postanejo prosojne.

Tudi med volneno prejo mešajo radi manj vredno bombaževo. To-le zaslediš na različne načine. Najprostejši poskus je ta: Razcefraj krpico dotične robe in sežgi vsako nit posebej. Bombaževe niti gorijo s svetlim plamenom brez neprijetnega vonja. Volnene niti pa gorijo s plamenom, ampak samo tlijo; pri tem se razvija neprijeten duh, kakor bi se žgal rog ali lasje.

Tudi ta poskus se da izvesti: Deni v stekleno cev malo razcefrane robe, zamaši cev in jo previdno segrej. Pri tem se razvijajo plini. Podržiš li v pline vlažen, moder lakmusov papir (dobiš ga za nekaj vinarjev v lekarni), in ako se ta-le poruči, tedaj je gotovo bombaž v robu.

Nazadnje še smemo nasvetovati to-le: Skuhaj v jako močnem lugu krpico. Kar se raztopi, to so volnene niti, ako jih skuhamo v solitarjevi kislini, bombaževe, pa ostanejo bele.

Isti poskus ti tudi pove, je-li v svileni robo vtkanih kaj rastlinskih nitij; kajti tudi svila porumeni, ako je kuhano v solitarjevi kislini.

Gospodarske.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdice so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 14. novembra v Brežicah (svinjski sejem); v Altenmarkt**; okr. St. Gallen.

Dne 15. novembra v Gomilici, okr. Lipnica; v Friedbergu.

Dne 16. novembra pri Sv. Rupertu**; okraj Weiz; v Fürstenfeldu**; v Pöllau**; v Arzežu (sejem z drobnico); v Poličanah**, okr. Slovenska Bistrica; v Radgoni**; v Središču**, okr. Ormož; na Vranskem**; v Kirchbergu**, okr. Feldbach; v Schladingu**.

Dne 17. novembra v Radgoni**; v Ormožu, (sejem s ščetinarji); v Ptaju (sejem s konji in govedom); v Gradcu (z uporabno živino).

Dne 18. novembra v Ptaju (svinjski sejem).

Dne 19. novembra v Slovenjem Gradcu**; v Podsedri**; okr. Kozeje; v Ivnicah**; pri Sv. Jurju na Pesnici**; okr. Maribor; v Rušah**, okr. Maribor; v Gornji Polskavi**, okr. Slovenska Bistrica; na Bregu pri Ptaju (svinjski sejem); v Ljubnem**, okr. Gornjigrad; pri Sv. Jurju na juž. žel., okr. Celje; v Gradcu (sejem s klavno živino).

S čim homo gnojili vinograde? Neki strokovnjak priporoča v Wiener Landw. Zeitung, naj se uporabi na vsak ha površine vinograda spomladaj za gnojenje 4 kvintale superfosfata, 3 kv 4%, kalijeve soli in 2 kv čilskega solitra. Vsakih 4 do 5 let je dobro in če zemlji apna primanjkuje, da se pognoji vinograd

tudi z apnom. Ako se uporabijo za gnojenje nam sto superfosfata in kalijeve soli druga fosfornata in kalijevnata gnojila, naj se pognoji z istimi v jeseni. Če je le mogoče naj se uporabi za gnojenje vinogradov tudi hlevski gnoj. Uporabiti za gnojenje vinogradov samo eno ali drugo preimenovanih umetnih gnojil bi bilo zelo napačno. Navadno vzamejo v nekaterih krajih za vsako trto po 800 gr. zmesi umetnih gnojil, vsebujoče 15 odstotkov raztopne fosforove kisline, 5 do 6 odstotkov dušica in 25 odstotkov kalija.

Sredstva za zatiranje ovetodera pozimi in pomladi. Ker se skrivajo ti hrošči, hudi uničevalci jabolčnih in hruškavih cvetnih popkov, prav radi v razpoklinah drevesnega lubada, zato naj se star lubad z debel in močnejših vej pozimi ostrga. Da se ostrgan lubad potem lahko pobere, naj se razgrne pod drevjem, ki se ga hoče ostrgati, stare rjube ali vreče. O tigan lubad naj se nato sežge. Ostrgana debela in veje naj se končno namažejo z apnenim beležem, kateremu se je primešalo nekoliko živalske krvi, saj ali pa ilita. Spomladi v mesecu marcu naj se privežejo na debela lepivni pasovi (papirnati pasovi, namazani s kakim lepivom n. pr. Tree Sticky). S tem se polove samo hrošči cvetoderov in sicer oni, ki namesto, da bi zleteli na dreve, plazijo pomladi po deblih v krono. One hrošče, ki so že v drevesni kroni, naj se otreša v jutranjih urah na rjuhe, razgrojene pod drevjem, in vrže nato v vrelo vodo.

S kakšnimi umetnimi gnojili bomo letos gnojili travnike? Z dobavo Tomažove žindre bo to jesen težko kaj, zato priporočamo naj se uporabi letos spomladi tudi za travnike ket nadomestek Tomaževe žindre iudinski superfosfat z raztopno fosforovo kislino. Za pomladno gnojenje naj se vzame za vsak ha površine po 500 kg superfosfata in 150 kg 40% kalijeve soli.

Dosedaj je bilo pri nas sploh razširjeno mnenje, da je dovolj, če se pognoji travnike samo s fosforinami in kalijevnatimi gnojili, češ le ti dve vrsti gnojil pospešujeta rast detelj. Ali če bomo tako gnojili leto za letom, postane ruša kmalu redka, ker uduše travo detelje in druge metuljice, ki se po teh gnojilih krepko razvijajo. Da se pa to ne zgodi, gnojiti je treba travnike tu in tam tudi z dušičnatimi gnojili n. pr. z gnojnicjo ali pa z umetnimi gnojili. Najprimernejše umetno dušičnato gnojilo za travnike je žveplenokisl amonijak. Vsako tretje leto enkrat naj se uporabi polog kalijevnatih in fosforinatih gnojil na vsak ha površine kakih 200 kg žveplenokislega amonijaka. Gnojenje s tem dušičnatim gnojilom se izplača posebno v takih letih prav dobro, ko ima seno visoko ceno. Amonijev sulfat naj se raztresi zgodaj spomladi, kakor hitro sneg skopni.

(Primorski gospodar.)

Bolni napljinčih Sanatorij Aflenzen Hofacker 1830 Stajersko. Prospekt.

Cenjeni prijatelji!

Politični in gospodarski boji za kmete, obrtnike in delavce postajajo vedno hujši. Od vseh strani se pojavljajo nasprotniki. Vsled tega pa je tudi treba, da si vsakdo nabavi list, ki mu vedno in povsod služi in ki zagovarja ljudske pravice.

„Štajerca“

je tak list, v vsakem oziru neustrašen in pogumen.

Vsak pravi prijatelj ljudstva bode torej:

1. „Štajerčev“ naročnik
2. Zahteval v gostilnah, tobakarnah, kavarnah in brivnicah „Štajerca.“
3. Agitiral za „Štajerca.“

Obenem prosimo ob priliki nastopivšega novega polletja vse one, ki so z naročnino zaostali, naj jo blagovolijo vpslati!

Vsi na delo za naš list!

(Postavno varovana.)

Vojna ura 1914.

Z dvojnimi reliefom: Njeg. Vel. cesar Franc Jožef I. in cesar Viljem II. z združenimi močmi 1914.

Jeklo ali nikelj K 5-
Z usnjatim napestnikom 6-
Z radij-ploščo 10-
Z žepno budilnico 15-
Cena niklasta ura 3-
Budilnica 2-
3 let garancije. Pošiljatev po povzetju po prvi zalogi vojnih ur

Max Böhnel

Dunaj IV., Margaretenstr. 27/51.

Originalni fabrični cenik zastoj. 750

Št. 13314/14.

Razglas.

Naznanja se javno, da je c. k. štajersko namestništvo v Gradcu z odlokom z dne 28. septembra 1914, št. 1935/9, mestni občini v Celju podelilo dovoljenje za preložitve doslej vsak prvi pondeljek v mesecu vršičih se

živinskih sejmov

na prvi terek vsacega meseca. Ako pa pade na tak prvi terek meseca praznik, vrši se sejem prejšnji delavnik. Ako pade sejem na tak prvi terek v mesecu, na katerem se vrši tudi sejem v Teharijih, Vojniku, Sv. Jurju na j. ž., Laškem, Žalcu, Petrovčah ali Novicerkvi, potem se vrši celjski sejem na prejšnji delavnik.

Pripomni se, da so živinski sejmi mestne občine Celje za sedaj oproščeni vsakih sejskih pristojbin (mitnine in štantnine)

Mestni urad celjski,

3. novembra 1914.

Župan:

Dr. pl. Jabornegg.

789

Lepa mašancker- in rudeča jabolka

se kupijo. Ponudbe z navedbo cene pod „1914“ na upravo lista.

746

Sveža jajca

kupuje po najboljši ceni J. Heller, Wien III., Kleistg. 20. 684

Franz Schönlieb,

tovarna orožja in izdelovalnica fluh pušk, Borovje na Koroškem.

Direktni nakupni vir za mod. lovske puške Reparature, pre-naredbe, strokovnjakso, zlasti nove cevi z nedoseženo sigurnost strela in nova košata najceneje. — Ilustrovani cenik brez stroškov. 557

Lepa vila

v neposredni bližini Ptuja se pod ugodnimi pogoji takoj proda. Več pove Josef Weslák, Puntigamer Bierdepot, Marburg, Mühlgasse. 601

Komi

nemščine in slovensčine zmožen, bolj priletan, soliden in zanesljiv, se takoj sprejme. Kje? pove uprava lista. 747

2 učenca

za mesarijo in zelharijo, velika in močna se takoj sprejmeta p. Johann Luttenberger mesarija in zelharija v PTUJU. 729

Štev. 493/14.

755

RAZGLAS.

Vsled sedanjih vojnih razmer se je povpraševanje po življenjskih sredstvih, zlasti po mesu, mnogo povišalo. Ker je dovoz le težko mogoč, priporoča se kmetovalcem kot dolžnost, da napravijo korake v dosego zdrave in zadostne zaloge klavne živine.

Predvsem gledati je nato, da se ne kolje mlade govedi posebno samic brez posebnega vzroka.

Posebno naj gledajo kmetovalci na izdatno svinjerejo, kajti le tako bode mogoče, pridobiti v čimkrajšem času potrebne množine mesa, ki so neobhodno potrebne v slučaju daljše vojne, to pa za armado in za prebivalstvo.

Z gotovostjo je pričakovati, da se bode racijonelna svinjereja obnesla, ker se že zdaj posebno množje povpraševanja po klavnih svinjah.

Načelnik okrajnega zastopa:

Jožef Ornig l. r.

Dva učenca

v starosti 16—18 let, z oskrbo in letno plačo 80—100 kron se sprejmeta na 3 leta v usnjarski delavnici Anton Martschitsch, Slov. Bistrica. 747

2 kobili

noseči, 8 in 9 let stari, dobra rabna konja, brez napake prodata se pri August Brudermann, posestnik in krčmar, Sv. Peter pri Mariboru. 752

Mlinarski

pomočnik

z dolgimi spričevali, ki zna samostojno delati in mlin voditi ter se razume tudi na „Plausichter“ se takoj sprejme. Dopisi in zahteve plače na g. Karl Wesenschegg, Konjice. 745

Podkovski

kovač

zmožen vsacega tozadevnega dela, samostojni delavec, trezen in priden, se sprejme pri Richard Tolazzi, Ormož. 748

Učenec

z dobro šolsko izobrazbo nemškega in slovenskega jezika zmožen, sprejme se v trgovini z mešanim blagom Vitus Mory, Bleiburg. 758

Vojska

divja in nikdo ne ve, kako dolgo bode trajala. V teh resnih časih kaže se pomen društva

„Rdeči križ,“

ki skrbi za ranjence vojne, posebno očitno. Prosimo torej vsej, ki imajo čisto srce za našo domovino, da naj

žrtvujejo

za to prepotrebno društvo vsaj malo darilo!

Karl Kasper

trgovina z mešanim blagom in zaloga smodnika

priporoča svojo-bogato zalogo

857

špecerijskega blaga,

zukovih polen za kurjavo, nadalje smodnika ba lov in razstrelbe, cindžnore, dinamit ter predmete municije za lov kakor patrone, kapesljne, šrot itd., nadalje glavno svojo zalogo v umetnem gnoju za travnike, njive in vinograde i. s. Tomažovo moko, kajnit, kalijevo sol itd. po najnižjih cenah.

Lepo gospodarstvo

blizu Maribora z okroglo 6 orali, od tega 1 3/4 orala gozda, deloma za podirati, ostalo polja, travniki in sadonosnik, stanovalna hiša, krita s falc-opeko, novo urejena, 2 sobi, kuhinja, predhiše s cementnim tlakom, gospodarsko poslopje, velbani hlev za 4 glave govede, mlatilnica, koča, svinjak, se zaradi posestnikove starosti za 13.000 K proda; treba je le polovico plačati. Pojasnila daje iz prijaznosti g. **Kirenbauer, Pobrež pri Mariboru, Zwettendorferstrasse 57.** 754

Viničarska družina

z večimi delavskimi močmi sprejme se čimpreje pri fürstl. Auersperg'schen Gutsverwaltung Bellay. — Plača viničarja na leto 600 K, mleko, drva, vinski in poljski deputat, perutnina, držanje svinj; moški člani družine 2 K, ženski 1.20 K dnevne plače. Ponudbe sprejme **Emich, Maribor ob Dr., Reiserstrasse 2.** 757

Delavci se iščejo!

Imprägnierungsanstalt in Kötsch (fabrika za impregniranje švelerjev v Hočah pri Mariboru) sprejme takoj 12 ali več delavcev za prevajanje surovih švelerjev. Delo v akordu z dnevnim zaslužkom okoli 5 kron. Najboljše, ko bi se nabrala kar cela partija. Ponudbe osebno ali pismeno na gornji naslov. 760

Trgovski učenec

kateri se je že nekaj časa učil, slovenskega in nemškega jezika zmožen, zdrav, krepek, zgovoren, fant od poštene hiše, se sprejme takoj pod ugodnimi pogoji in trgovini mešanega blaga pri tvrdki I. Savsky v Poličanah, Štajersko. 744

Ni zamenjati s podobnimi ponudbami!
Namesto K 12— samo **K 5.50**
15.000 parov čevljev na žnore

glasom podobe, popolnoma z dobrega usnja in močnim, žebaninim podplatom, ki so bili določeni za Balkan mi je zaradi vojne zaostalo. To zalogo moram v kratkem oddati in prodam vsled tega par pod proizvajalno ceno za samo K 5.50. — Se dobijo za gospode in dame in vsaki velikosti.

Poslje po povzetju
Ekspozitna hiša „Perfekt“, Dunaj, VII., Neustiftgasse 137/18. 748

„ČRNOVOJNIKE“

zavaruje proti mali premiji od K 35.— za K 1000— avstrijski „Phönix“. Moderna vojna zavarovanja, ki se jih zamore sklepati vsakokrat od svojcev ali upnikov, tudi če stoji mož v boju. — Brez zdravniške preiskave! V slučaju smrti takojšnje izplačilo. Nujne ponudbe izvrši takoj brez zaveze in brez stroškov

Filialbüro-Phönix, Eggenberg bei Graz, Gaßwerkstr. 48, 3. St. 761
Resni zastopniki v vseh krajih proti velkemu zaslužku se iščejo.

Štev. 42668/14
II 5.07

RAZGLAS.

Štajerski deželni odbor je sklenil, da v namene temeljite izobrazbe viničarjev v ameriški trsniki kulturi in v obratu sadno-drevesne šole ter v napravi sadnih vrtev in ravnanju z njimi tudi leta 1915 priredi po en stalni viničarski tečaj i. s. na

1. deželni viničarski šoli v Silberbergu pri Leibnitzu;
2. deželni sadje- in vinorejski šoli v Mariboru;
3. deželni viničarski šoli v Zgornji Radgoni.

Ti tečaji pričenjajo s 15. februarjem in končajo s 1. decembrom 1915.

V Silberbergu se bode 26, v Mariboru 14, in v Zgornji Radgoni 14 posestniških in viničarskih sinov sprejelo.

Ti dobivajo na imenovanem zavodu prosto stanovanje, polno hrano in poleg tega mesečne plače 8 kron.

Izobrazba v teh tečajih je v prvi vrsti praktična in le v toliko tudi teoretična, v kolikor je to za preddelavce in samostojne viničarje neobhodno potrebno.

Po končanem tečaju dobi vsak udeleženelec spričevalo o svoji porabljenosti.

V svrhu sprejema v enega teh tečajev morajo prosilci svoje koleka proste prošnje do najkasneje 6. januarja 1915 deželnemu odboru odposlati.

V tej prošnji je izrecno opomniti, v katero preje imenovanih viničarskih šol želi prosilec vstopiti. Prošnjam je dodati:

1. dokazilo o končanem 15. letu življenja;
2. npravnostno spričevalo, katerega mora župnijski urad potrditi;
3. Zdravniško spričevalo, da prosilec ne trpi na nobeni nalezljivi bolezni;
4. odpustnico iz ljudske šole.

Pri vstopu se morajo prosilci zavezati, da bodejo od 15. februarja do 1. decembra 1915 nepretrgano v tečaju ostali in se vsem izobrazbe se tikajočim naročilom deželnih strokovnih organov pokorili.

GRADEC, oktobra 1914.

Od štajerskega deželnega odbora.
Edmund grof Attems l. r.

Proti okuženju

ne moramo tembolj verovati, ker nastopajo zdaj nalezljive bolezni, kakor: šarlah, koeze, kolera, tifus z večjo močjo. Zato

naj se rabi

povsod, kjer nastopajo take bolezni, desinfekcijsko sredstvo, ki mora biti v vsaki hiši na razpolago. Najprijudnejše desinfekcijsko sredstvo sedanjosti je brezdomno

LYSOFORM

ki je brez duha, ni strupeno in je po ceni ter se dobi v vsaki lekarni ali drožeriji a 60 vinarjev. Vpliv Lysoforma je zanesljiv in hiter; zato ga priporočajo zdravniki za desinfekcijo na bolniški postelji, za umivanje ran, žulov, za antiseptične obveze in irrigacijo.

Lysoform-milo

je prijetno toaletno milo; ki vsebuje 1% Lysoforma in vpliva antiseptično; zamore se vprabiti na najobčutnejši koži. Napravi kožo mehko in gibčno. Vi bodeite v bodoče vedno to izborno milo rabili, ki je le navidezno drago, v rabi pa jako ekonomično, ker je izdatno.

En kos stane 1 krono.

Pfefferminz-Lysoform

je močno antiseptična ustna voda, ki odpravi takoj in sigurno ustni duh, blede zobe in jih konzervira. Zamore se rabiti tudi pri vratnem kataru, kašlju in nabodu za grgljanje po zdravniškem predpisu. Par kapljic zadostuje za časo vode. Originalna steklenica stane 1 krono 60 vinarjev.

Zanimivo knjigo z naslovom „Zdravje in desinfekcija“ daje na zahtevo zastoj in franko kemik HUBMANN, Dunaj XX., Petratschgasse 4.

Najboljša pemska razpredajal!

Ceno perje za postelji!

1 kg sivih šleantih 2 K; boljših 2 K 40 h; na pol belih 2 K 80 h; belih 4 K; belih mehkih 5 K 10 h; 1 kg najčistnejših sneženskih belih, šil sanih 6 K 40 h, 8 K; 1 kg šaumaa (Daunen) sivoga 6 K, 7 K; belega 10 K; najčistnejši prani 12 K. Ako se vzame 6 K, potem franko.

Gotove postelje

in krepkega, rdečega, plavega, belega ali rumenega nankinga, 1. težen, 180 cm dolga, 120 cm širok, z 2 glavniima blazinama vsake 80 cm dolga, 60 cm široka, napolnjene z novim, sivim, trajnim in stannasim perjem za postelje 16 K; pol-dvone 30 K; dvone 34 K; posamezni tuheni 10 K, 12 K, 14 K, 16 K; glavne blazine 3 K, 8 K 50 h, 4 K. Se postlje po povzetju od 12 K naprej franko. Izmenjava sil vrnitev franko dovoljena. Kar se ne dopada denar nazaj. S. Benisch, Deschenitz Nr. 716, Češke (Böhmen) Cenik gratis in franko.

Kupiti se išče:

100 do 500 m³ borovega in smrekovega okroglega lesa, primerne za rezanje.

Ponudbe na Richard Tolazzi, v Ormožu.

Viničar

zanesljiv, ki se razume na vsa dela, se s 1. novembrom t. l. sprejme pri Franz Karbutz, Celje.

Mestna posredovalnica (Wohnung- und Dienstvermittlung)

službe, učence, stanovanja in posestva v Ptujju izvršuje vse vrste posredovanja najhitreje. Vprašanja in pojasnila v mestni stražnici (rotovž).

Senzacijski pojav nature XX. stoletja.

Zastoj naznanim vsakomur možnost ozdravljenja po mojem staro priznanem domačem sredstvu o dolgoletni prsni bolezni, astmi in kašlju. Prosim priložite znamko za odgovor. D. Wacowsky, Pilsen (Češko) poštni predal 150.

Užigalice!

Zahtevajte v vseh trgovinah, gostilnah, kavarnah, vpeljajte v vsaki hiši izvrstne „Štajerčeve“ užigalice V velikem se jih naroči naravnost pri „Länderbank“, Dunaj I. drugače pa pri glavni zalogi BRATA SLAWITSCH, PTUJ, in vseh drugih zaloga.

KAVA

50% cenejša!

Amerikanska štedilna kava, velearomatična, izdatna in štedilna. 5 kg poskusna vreča K 10—franko po povzetju. 1/2 klgr. veleprima najčistejši čaj K 2— oddaja A. Schapira, eksport kave in čaja Galanta 490, postrestante.

Vincilira

treznega, marljivega in z večimi delavskimi močmi, katere znajo vinograd same obdelovati, išče se pri gosp. Josipu pl. Kiepachu v Križevcu, Horvatska.

Meščanska parna žaga.

Na novem lentnem trgu (Lendplatz) v Ptujju zraven klanice in plinarske hiše postavljena je parna žaga vsakomur v porabo. Vsakomur se les hlodi itd., ter po zahtevi takoj razžaga. Vsakdo pa sme tudi sam oblati, vrtati, spahati i. t. d.

Komi

zmožen nemškega in slovenskega jezika, strogo soliden, dobi dobro službo pri Liszt & Brodnjak, Stridau p. Ljutomeru.

Ljudska kopelj mestnega kopališča v Ptujju.

Čas za kopanje: ob delavnikih od 19. ure do 2. ure popoldne (biagajna je od 12. do 1. ure zaprta); ob nedeljah in praznikih od 11. do 12. ure dopoldne.

1 kopelj s vročim zrakom, paro ali „Brausebad“ z juho K.—70

Nedoseženo Originalni „Otto“ motorji Lokomobili Sesalni plinski motorji in naprave Motorji za surovo olje

121.000 motorjev z 1.900.000 konjskimi močmi doslej odano!

Prospekte, proračune, troškove itd. zastoj.

LANGEN & WOLF, DUNAJ X.
Luxenburgerstrasse 53 E.

Pharm. mag. Viktor Hayd drožerija in sanitetna trgovina „Zlati križ“ v Ptujju preselila se je v Bismarckstrasse (preje Wegschaidler).

Hranilnica (Sparkassa) vlad. državnega mesta Ptuj

Vstanovljena leta 1862.

priporoča se glede vsakega med hranilnične zadeve spadajočega posredovanja, istotako tudi za posredovanje vsakršnega posla s avst. ogersko banko. Strankam se med uradnimi urami radovoljno in brezplačno vsaka zadeva pojasni in po vsem vstreže.

Občenje z avst. ogersko banko.

Mestni denarni zavod.

Ravnateljstvo.

Vstanovljena leta 1862.

Giro-konto pri podružnici avst. ogerske banke v Gradcu.

Uradne ure za poslovanje s strankami ob delavnikih od 8—12 ure.